

PROLÓG

Walter Kroos sa pozrel na hodinky.

01:14.

V dome vládlo ticho.

Mama si ľahla pred niekoľkými hodinami, ale nepočul otca vrátiť sa zo stolárskej dielne. To znamenalo, že spí tam – opäť.

Toto bola príležitosť, na ktorú Walter čakal.

Teraz to môže spraviť.

Už dlho sa v ňom zbierala nenávisť.

Keď sa vrátili domov z Nórska, tak sa mu začali v hlave ozývať hlasy – čoraz nástojčivejšie.

Teraz naňho priam kričali.

Walter vstal z postele a položil si nohy na chladnú podlahu. Rýchlymi krokmi zamieril do kuchyne a otvoril zásuvku s nožmi. Vytiahol z nej ten najostrejší.

Oťažel mu v dlani.

Náhle sa mu všetko videlo cudzie. Jeho ruky, nohy, srdce. Akoby sa zabýval v tele, ktoré mu nepatrilo.

Walter si neobliekol bundu, hoci bola vonku zima a sneh. Len sa obul do vychodených tenisiek. Keď kráčal k dielni, tak mu pod gumenými podrážkami vŕzgal sneh. Pred ústami sa mu chvel obláčik pary. Hlasy ho neprestávali prenasledovať, prihovárali sa mu.

Dvere na búde sa, ako vždy, zasekli v zárubni, musel nimi poriadne trhnúť. Na chvíľu sa zľakol, že hluk otca prebudí, ale ten sa ani nepohol, spal na stoličke s bradou opretou o hrud'

Tesná dielňa bola permanentne presiaknutá pachom drevených

pilín a alkoholu. Ale zavetřil v nej aj čosi iné, nedokázal však presne identifikovať, čo to je.

Iba za sebou privrel. Pár sekúnd stál na mieste a sledoval otcove prešedivené vlasy a jeho ovísajúce brucho. Oblečenie mal zašpinené a topánky biele od prachu a pilín. Úbohý exemplár ľudskej bytosti. Vlastne mu robíš službu, pomyslel si Walter – a veľa nechýbalo, aby sa otočil a vrátil do domu.

Na stole vedľa otca ležal jemný brúsny papier, takmer hotový nôž a fľaštička s olejom na zbrane.

To z nej sa širil ten pach.

Niekedy otec vytiahol svoje služobné zbrane, čistil ich a olejoval. Za jeho chrptom sa opierala o stenu puška a na pracovnom stole ležala pištoľ. Walter stisol v dlani nôž.

Zastreliť sa mohol človek aj sám. Samovražda bola východiskom pre úbožiakov. Otec si zaslúžil poníženie, on, čo prežil celý život ako *muž*, vojak, hrdý a silný.

Walter vykročil, no zastal, keď mu zavřzgaľa pod nohami podlaha. Otec si odfrkol. Pohol ústami, no oči mal stále zatvorené.

Walter vyčkával, až po hodnej chvíli sa znova pohol. Odložil nôž na stól. Namiesto neho zobral do ruky pištoľ. Ohmatal ju.

Pred niekoľkými rokmi sa ho spýtal, či by si nemohol skúsiť vystreliť z nej. Otec sa len zasmial: „Akurát sa postrelíš,“ povedal.

Walter sa otočil k otcovi, zodvihol pištoľ a priložil ukazovák k spúšti.

Prižmúřil jedno oko a namieril na jeho hlavu.

Ruka sa mu roztriasla.

Walter pritisol prst k spúšti o čosi silnejšie, no tá sa nepoddala. Pozorne sa zbrani prizrel a uvedomil si, že ju musí najprv odisť. Netušil, či je nabitá, ale na stole si všimol aj otvorenú škatuľku s nábojmi.

Možno si ten bastard naozaj zamýšľal siahnuť na život, napadlo Walterovi, keď znova zamieril. Pristúpil o krok bližšie a takmer sa mu ústím zbrane dotkol hlavy. Čiernu bradu mal popretkávanú šedinami. Na krku mu ovísala koža.

Walter zaľal zuby, pokúsil sa dostať pod kontrolu svoje srdce,

čo bilo ako splašené, a rozochvenú ruku. Zatlačil prstom na spúšť a tentoraz sa začala poddávať. Triasol sa na celom tele, dľaň sa mu chvela a súčasne sa v ňom rozblčala zúrivosť.

Vtedy otvoril jeho otec oči.

Potreboval sa nadýchnuť. Nikdy predtým o tom nikomu takto nerozprával.

„A potom...?“

Hlas na opačnom konci linky bol netrpezlivý.

„A potom... to treslo.“

„Zastretil si ho?“

Walter zodvihol hlavu. Zvonku sa ozvalo búchanie na dvere niektorej cely.

„Áno,“ odpovedal.

„Fíha,“ poznamenala.

Walterovi sa to videlo ako zvláštna reakcia, ale nekomentoval to.

„Ako si sa cítil?“

„Vtedy a tam,“ zauvažoval nahlas Walter, „trochu... čudne. Chápeš, tesne pred tým, ako som vystrelil, som... som cítil...“

Nenachádzal tie správne slová.

„Moc?“ dopovedala zaňho.

Walter premýšľal. Možno to bol skutočne priliehavý opis.

„Čo sa stalo potom?“

Walter sa nadýchol.

„Zošmykol sa zo stoličky a zviezol sa na podlahu. Oči mal otvorené, akoby bol stále nažive. Bolo to... akoby som nedokázal sám uveriť tomu, čo som spravil. A ten výstrel... strašne to zahučalo. V tej tesnej dielni... pískalo mi v ušiach.“

Musel si znova spraviť prestávku.

„Pomohlo to?“ spýtala sa.

„Hm?“

„Zabiť ho... bolo ti potom lepšie?“

Walter uvažoval, čo na to povedať.

„Nie. Nestíchli. Stále som ich počul v hlave. Ale je to, akoby sa

mi už neprihovárali, deň čo deň. Skôr tam len tak sú... ako šum v pozadí.“

„Nepokúšal si sa presvedčiť policajtov, že si siahol na život?“

„Nie, na ničom mi nezáležalo. Len som chcel, aby prišli a odviezli ma. Chcel som, aby sa všetci dozvedeli, že Kurt Kroos bol sviňa. Nepovedal som im o tom, čo spravil *tebe* – nezdalo sa mi to nutné, ale...“

„Čo tým myslíš?“

„Hm?“

„Povedal si ,čo spravil mne‘. Čo si tým myslel?“

Walter preglgol.

„V to leto,“ povedal. „Keď si...“

Nedokázal dokončiť tú vetu.

Chvíľu trvalo, kým povedala:

„Walter, to *nie tvoj otec*...“

Stíchla.

„Čo tým myslíš?“ spýtal sa.

Počúval ju a cítil, ako sa ho zmocňuje nevoľnosť. A v hrudi mu rástla tvrdá guča.

„Dobrý bože,“ ozvalo sa zo slúchadla. „Myslel si si... to *preto* si zabil svojho otca?“

Walter neodpovedal.

Len položil.

1

Blix si oprel hlavu do dlaní, počul, ako sa dvere na návštevnjej miestnosti zabuchli.

Má to za sebou. Tentoraz.

Z chodby sa ozvali kroky, vzdalovali sa. Počkal, kým celkom stíchnu, vstal, podišiel k oknu a pritisol si čelo o plexisklo. Z miestnosti bol výhľad na zadný dvor. Rástol na ňom mladý strom, s tenkým kmeňom. Sivý a takmer bez listov. Do akej výšky asi narastie za dvanásť rokov, napadlo mu.

Nieкто čosi zakričal v akejsi cudzej reči. Po chvíli to zopakoval. A potom sa rozhostilo ticho.

Na krehkom konári stromu sa usadil vták. Naklonil hlavu nabok a preskočil na vedľajšiu vetvu. Z chodby sa opäť ozvali kroky. Štrnganie kľúčov.

Blix sa otočil chrbtom k oknu a zastal uprostred miestnosti. Dvere sa otvorili. Objavila sa v nich Kathrin. Bola ešte mladá, pohybovala sa neisto, nervózne. Vošla dnu, obzrela sa, či je všetko v poriadku a potom mávla na Blixa, aby ju nasledoval.

Kračal pred ňou, do suterénnej chodby, ktorá spájala sektor so zvyškom väznice. Šúchal nohami po vydratom linoleu. Pred každými dverami, cez ktoré sa chystali prejsť, musel ustúpiť o krok nabok a počkať, kým ich odomknú. Spolu päť dverí.

Ostatní väzni zodvihli pohľady, keď Blix vošiel. Jeden z nich vydal zvuk, ktorý pripomínal zakrochkanie, aby sa nezabudlo, že ide o svinského fízla. Ostatní sa zasmiali a znova sa zahľadeli do kariet.

„Nevracajte sa hneď do cely,“ nadhodila Kathrin. „Spravte, čo

vám povedali. Aspoň sa pokúste stráviť pár minút v spoločnosti iných ľudí.“

Blix jej neodpovedal.

Jakobsen bol podľa všetkého v práci. Zvyčajne nechával na stole Aftenposten, aby si ho mohli väzni prečítať. Blixa už dávno nezaújmali správy, ale čítanie novín bolo to jediné, čo mu za mrežami pripomínalo život, ktorý viedol vonku.

Aftenposten ležal na stolíku pri televízore. Blix sa snažil, aby nezaclaňal výhľad tým, čo ho sledovali. Muž, čo zakrochkal, z neho nespúšťal oči. Spravil z prstov pištoľ a napodobnil zvuk výstrelov. Štyrikrát rýchlo za sebou akoby potiahol spúšť. Ostatní sa zasmiali tak nahlas, až zanikli hlasy ozývajúce sa z televízora. Blix sa zatváril ľahostajne, nijako na to nereagoval.

Moderátor hovoril o tom, ako zmobilizovali príslušníkov nemeckej polície pri pátraní po väžňovi na úteku, ktorý si odpykával vraždu svojho otca. Tentoraz zabil svoju matku. Blix predstieral, že počúva a stál na mieste, kým sa príspevok neskončil. Až potom siahol po novinách.

Zaškrípala stolička. Muž pri susednom stole sa k nemu rýchlo posunul, schmatol ho za zápästie a pridržal.

V miestnosti sa rozhostilo ticho. Len reportér na obrazovke ďalej rapotal.

Blix sklopil zrak. Na titulke sa písalo o mladých delikventoch a vlne lúpežných prepadnutí v Osle. Muž ho stisol silnejšie.

„Nepočul som, že by si sa spýtal,“ ozval sa.

Jarl Inge Ree sa vyšvihol na čelo väzenskej hierarchie, to on dominoval každodennému životu za múrmi. Vyplúval jedno slovo za druhým, potichu, aby ho nepočuli dozorcovia.

Blix zodvihol zrak a premeral si Reeho. Mal tmavé oči, nechystal sa uhnúť pohľadom. Fyzicky mal navrch, ale sedel a mal natiahnutú ruku. Blix stál nad ním a mal lepšiu štartovaciu pozíciu. Mohol sa jednoducho z jeho zovretia vykrútiť, schmatnúť ho oboma rukami za pažu, strhnúť ho zo stoličky na podlahu, bruchom nadol, ruky mu pritísnuť k chrbtu a kolenom zatlačiť do zátylku. Cítil, ako sa mu srdce pri pomyslení na to rozbúchalo.

Dôsledky – vylúčenie z komunitných aktivít alebo izolácia – preňho neboli také dôležité. Blix zatal päť, ale hneď ju zase uvoľnil.

„Ospravedlňujem sa,“ povedal práve tak nahlas, aby ho počuli len muži pri stolíku, kde sa hrali karty.

Ree ho pomaly pustil.

Nájmy stúpajú, prečítal si Blix. Napokon ho noviny predsa len až tak nezaujímali. Nechal ich tak a zamieril do cely.

2

Neskoré popoludňajšie slnko sa predralo pomedzi činziaky zosivené jeseňou a zasvietilo na ľudí, čo čakali na električku na Holbergovom námestí. Keď sem-tam niekto zodvihol pohľad od mobilu, hneď si zaclonil oči a prižmúril ich.

Emma Rammová poklusávala na mieste, nebola si istá, či ju budú poslúchať nohy a plúca. Včera sa dostala takmer až k Blindernu, ale to sa nenajedla a ani sa najprv nezastavila vo väznici.

Blix schudol. Bol bledší. Trochu mu aj vypadali vlasy. Keď sa ho spýtala na život za mrežami a ako ho zvláda, keďže je bývalý policajt a sedí tam s kriminálnikmi, tak jej odpovedal len vyhýbavo. Podarilo sa jej z neho vytiahnuť, že si ho *trochu viac všíma* muž menom Jarl Inge Ree. Ale medzičasom ho už dobre poznala, vedela, že aj keby ho niečo trápilo, tak o tom nebude rozprávať – určite sa nazdával, že mu s tým tak či onak nepomôže.

Tá návšteva ju poznačila. Ten pohľad na jeho utrápenú tvár, to oloveno ťažké ticho. Mohla si len predstavovať, čo prežíva. Okrem rozsudku za vraždu muža, čo zabil jeho dcéru, sa musel nejako vyrovnávať aj s tým, že o ňu prišiel.

Emmu pichlo v hrudi.

Mala na tom svoj podiel viny, hoci Blix trval na opaku. Emma cítila, že mu dlhuje... no ale čo vlastne? Priala si, aby mohla nejakým spôsobom vylepšiť jeho situáciu. Trochu mu zjednodušiť život.

Vybrala si na chvíľu z uší slúchadlá. Okolo nej hučali motory áut

a ona ju za chrptom nielen počula, ale aj cítila – belasú električku, ktorá sa kĺzala z centra.

Znova si vopchala slúchadlá do uší, vytiahla si zips na bunde a niekoľkokrát sa zhlboka nadýchla a vydýchla. Popravila si legíny, pozrela sa, či má telefón dobre pripevnený k paži. Električka zastavila. Ľudia vystúpili, iní nastúpili.

Emma si zapla hudbu.

All Shall Fail.

Najlepší album skupiny Immortals, len o čosi lepší než *Sons of Northern Darkness*. K pohybovej aktivite nepoznala lepší soundtrack než nórsky black metal. Električka vyrazila práve, keď sa skončilo intro titulnej piesne. Postupne naberala rýchlosť.

A to isté spravila aj Emma.

Zaradila sa za ňu, doprostred cesty, a šprintovala. Keď električka zrýchlila, sledovala, ako sa vzdialenosť medzi nimi zväčšuje. Vedela, že nemusí byť na seba taká prísna, lebo k Dalsbergskej ceste to nebolo ďaleko. Tam bude aspoň dvadsať sekúnd stáť, bude mať dost času na to, aby ju dobehla.

Premýšľala nad Jarlom Ingem Reeom.

Kto to vlastne je?

Z útrob vozidla prúdili pasažieri. Emma klusala na mieste, kým sa dvere nezabuchli a električka sa nepohla ďalej. Sústreďovala sa na to, aby správne našlapovala, na špičku, a aby mala čo najmenší kontakt so zemou. Električka sa tentoraz ocitla za nejakými autami. Bolo jednoduché udržať s ňou tempo. Pokojne sa šmýkala cez kruhový objazd pri Bislettskom štadióne.

V informáciách je sila, napadlo jej. Možno by mala o Reeovi niečo zistiť? Niečo, čo by mohol Blix použiť?

Theresina ulica bola dlhá a stúpala nahor. Električka bola teraz desať metrov od nej, hoci šla takmer na doraz, rýchlejšie už nevládala. Pred ďalšou križovatkou ich rozostup o čosi zmenšila, na Stenskej ulici si sedem, možno i osem sekúnd odpočinula, a až potom pokračovala smerom k Adamstuen. Bolo nemožné udržiavať si takú vysokú rýchlosť na takej dlhej trati. Svaly jej meraveli z kyseliny mliečnej. Emma dvíhala plecia, aby sa jej do pľúc dostávalo viac kyslíka.

Ani premávka jej nehrala do karát. Na križovatke s Ullevålskou cestou musela zastať a počkať, kým prejdú autá. Podarilo sa jej dostihnúť električku ešte pred tým, ako sa pohla ďalej k Ullevålskej nemocnici, ale uvedomovala si, že z toho žiaden rekord nebude. Necítila v sebe tú iskru čo včera.

Pri Námestí Johna Colleta zastala a oprela sa rukami do kolien. Prudko dychčala, zatiaľ čo sa ťažké vozidlo sunulo ďalej. Takmer deväť minút, prečítala si na hodinkách. Nie dosť dobré. Otočila sa a pokojným tempom klusala domov.

Namiesto sprchy si sadla k počítaču a začala vyhľadávať informácie o Jarlovi Ingem Reeovi. Našla jeho fotku v miestnych novinách. Mal vtedy tridsať rokov. Plavovlasý muž s očami posadenými blízko pri sebe.

Bol z Osenu, ako zistila, malého mestečka, ktoré bolo podľa všetkého obľúbenou destináciou turistov, čo radi kempovali, či už nórskych, alebo zahraničných. Blix spomenul len toľko, že sedí za pokus o vraždu. Vraj tresol nejakého chlapa bejzbalkou po hlave. V článku sa písalo o tom, že bol trikrát súdne trestaný za ublíženie na zdraví, okrem iného napadol policajta, ktorý sa ho chystal zadržať v akomsi podniku v Grünerløkke. Navyše mal aj záznam za predaj drog.

Emma sa znovu vrátila k jeho narodeninovej fotke a bližšie si ju preskúmala. Bol pod ňou len krátky pozdrav, v podstate len konštatovanie, že zavíšil tridsať rokov, blahoprianie od mamy, otca a partie. Akoby nechceli jeho najbližší uviesť svoje plné mená.

Nepozdával sa jej jeho pohľad. Chcel si vyrovnat účty s fotografom? Alebo s celým svetom?

Vstala a vyzliekla si prepotené oblečenie. Kým pustila sprchu, zložila si parochňu a prihľadila si dlaňou holú hlavu.

Musela toho zistiť o Reeovi viac. Niečo iné než to, čo už vedela.

3

Čísla na hodinkách na polici sa preklopili na 07:14. Blix počítal sekundy, čo nasledovali. Zavrel oči a prinútil sa ležať, ešte aspoň jednu minútu.

Po chodbe sa blížili kroky. Zastali pred dverami.

Znova sa pozrel na hodinky.

Ešte stále 07:14.

Do zámky vkĺzol kľúč, niekto ho rozhodným pohybom skrútol a ony sa otvorili.

Downútra sa vlialo prenikavé svetlo.

Na prahu stál Nyberget. V pokrčenej košeli z uniformy a špinavých topánkach.

„Testovanie moču,“ povedal.

Blix si sadol. To bolo už tretí raz v priebehu pár dní. Zobral zo stoličky tričko a natiahol si ho, obliekol si aj nohavice, obul plastové šľapky a vyšiel na chodbu.

Vybrali ďalších dvoch mužov z ich sektora. Vysoký Poliak, ktorého volali Jama, sa vyšuchtal z cely a prižmúril oči pred svetlom zo žiarivky pod stropom. O kúsok ďalej čakal dozorca pred celou 6. Vo dverách sa objavil Ree. Vlasy mu stáli všetkými smermi. Zaviazal si šnúрку na teplákoch, pozrel sa na Jamu a potom na Blixa.

Nyberget ich viedol po dlhej chodbe. Blix kráčal uprostred, Ree sa šuchtal za ním.

Poliaka zobrali ako prvého. Blix zodvihol hlavu a pozrel sa do kamery pred miestnosťou, kde sa testovalo. Ree sa oprel chrbtom o stenu.

„Už dlho tu dole neboli žiadne krysy,“ poznamenal.

Blix neodpovedal, vedel veľmi dobre, čo mu naznačuje. Podozrieval Blixa, že upozornil dozorcov na užívanie narkotík na oddelení, a dole ho zobrali preto, aby ho nikto neupodozrieval z donášania. Šlo o akúsi obrátenú psychológiu, ktorú väzni dávno prekukli.

Jama vyšiel von a zavolali dnu Blixa.

Vybral zo škatule na stole skúmavku, zašiel za sprchový záves a postavil sa k pisoáru. Naplnil ju, zavrel korkovou zátkou a do bielej porcelánovej misy pustil zvyšok moču. Keď odovzdal vzorku, Nyberget ju označil jeho menom a číslom a kývol Blixovi, že môže odísť.

Zvyšok sektoru sa medzčasom tiež prebral. Osemnásť mužov sa chystalo raňajkovať. Blix zašiel do kuchyne, počkal, kým sa tam uvoľní miesto, nasypal si do misky cereálie a zalial ich mliekom.

Sedával vždy na konci dlhého stola chrbtom k miestnosti. Bolo nepríjemné nevedieť, čo sa deje za ním. Keď bol policajtom, dbal na to, aby mal za chrbtom vždy stenu, chcem mať prehľad o tom, kto prichádza a odchádza. Tu si však nemohol vyberať. Či vlastne – mohol sa o to pokúsiť, ale nebolo by to veľmi múdre.

Blix si sadol. Okolo neho prebiehali tiché rozhovory v niekoľkých jazykoch.

Oproti nemu väčšinou jedával nízky Holanďan. Blix považoval za takmer istú vec, že sedí za drogy. Pre Holanďanov to platilo takmer bez výnimky.

Ree sa však prešmykol popred neho a sadol si na jeho miesto. Keď položil tanier na stôl, navršené chleby, ktoré si naň poukladal, sa rozkolísali.

Všetci stíchli a sledovali ich.

Blix si nabral za lyžicu cereálií a pokojne začal prežúvať. Napínal sánky a pokúšal sa psychicky pripraviť na to, čo bude určite nasledovať.

Ree sa široko usmial. Trochu sa zaklonil dozadu a vopchal si ruku do vrečka.

„Niečo pre teba mám,“ povedal.

Blix preglgol.

Ree vylovil skúmavku s močom, vybral z nej korkovú zátku a načiahol sa ponad stôl. Počkal, kým si nebol istý, že sa na nich všetci pozerajú a potom vylial jej smradľavý obsah do Blixovho taniera.

Okolo nich vybuchol smiech. Muži tliekali a hvízdali.

Všetci čakali, že vstane a odíde. Vyleje misku do odpadu, položí ju do umývačky a utiahne sa naspäť do svojej cely. Ale toľkokrát ho už provokoval, a on to vždy ignoroval.

Zobral lyžicu, zamiešal žltú tekutinu do cereálií a potom si vopchal lyžicu do úst.

Smiech stíchol.

Blix prežúval. Bolo to výrazne slané.

Uprel pohľad na Reeho, pomaly sa odsunul od stola a súčasne vstal. Potom sa naklonil a vyplul mu do tváre to, čo mal v ústach.